

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR EN DE REDACTIE

Vlak voor het ter perse gaan van dit Markenboek ontvingen wij het trieste bericht van het overlijden van onze erevoorzitter Henk Jansen op de Haar. We zullen aan zijn persoon en aan zijn betekenis voor onze vereniging in het volgend Markenboek aandacht geven. Leest u vooral in dit Markenboek het artikel 'Het meestersbenksken', waarin een interview met Henk Jansen op de Haar is opgenomen.

Als u deze mededelingen leest, hebben we de eerste maand van 2006 al weer achter ons en de lezing van de heer J. Visser in 't Hart in Eefde heeft ook al plaats gevonden. Het aangekondigde concert op 12 februari kon geen doorgang vinden vanwege ernstige ziekte van een der medewerkers. We onderzochten de mogelijkheid tot een andere invulling, maar die poging is niet gelukt.

We hebben in de rest van het winterseizoen nog tegoed: donderdag 23 februari om 20.00 uur in zaal Buitenlust te Harfsen, waar Gerrit Verstege het 'Drieluik Harfsen', zal presenteren. Hij heeft samen met Arjan Meijerink foto's van het dorp uit verleden en heden, per onderwerp bij elkaar gezet. Dit belooft weer een interessante en door u gewaardeerde avond te worden.

Op dinsdag 21 maart om 19.30 uur houden we onze jaarlijkse ledenvergadering in de Roskam te Gorssel. Na deze vergadering om circa 20.00 uur zal mevrouw R. Neerincx een lezing met vertoning van dia's houden met als titel 'Van Art Nouveau tot Art Deco, vernieuwingen in de Europese toegepaste kunsten tussen 1890 en 1930'. Van harte aanbevolen!

Hiermee sluiten we dit seizoen af en kunnen we weer aan de slag om een, hopelijk interessant, programma voor de volgende periode samen te stellen.

Van de heer J. Halfwerk kreeg onze vereniging een vijftigtal groepsfoto's van de Christelijke School in Gorssel aangeboden. Deze foto's beslaan de periode 1916 tot 1970 en hij heeft ze met hulp van een groot aantal mensen tot praktisch 100% kunnen voorzien van namen!

Mevrouw J. Groot Jebbink-Braakhekke in Vorden, 94 jaar, kon als oudste leerling een groot aantal namen van de oudste foto's nog noteren. Verder werkten onder anderen mee:

W.H. Makkink sr., C. Roeterdink, J. van de Haar, D. Luichies met zijn buurtgenoten

W. Roeterdink en M. Hekkelman-Knol en voorts nog een twintigtal informanten. Alle namen van de personen op de foto's zijn door J. Halfwerk in een bestand gezet, zodat het eenvoudig zoeken is op welke foto een persoon te vinden is. Het moet een heel karwei geweest zijn, maar nu hebben we wel iets waardevols en we zullen deze verzameling zeker, bij een door De Elf Marken te houden expositie in de toekomst, gebruiken. Alle medewerkers hartelijk dank!

In navolging hiervan willen we bij de andere scholen in onze voormalige gemeente Gorssel informeren of er een fotoarchief is en zo ja, of er mensen te vinden zijn die de verzameling van namen willen voorzien.

Genealogische dag

De werkgroep genealogie van De Elf Marken kondigt aan dat zij dit jaar op 13 mei haar jaarlijkse genealogische dag organiseert in Het Richtershuis aan de Hulstweg 4 in Harfsen. Een twintigtal standhouders uit het hele land zal dan weer zijn genealogische gegevens presenteren. Ook zusterverenigingen en andere standhouders uit onze eigen regio hebben een standplaats.

De werkgroepleden hebben dit jaar de stamboom van de familie Tuitert uitgezocht en er een aantrekkelijk boekwerkje van gemaakt. Tijdens de dag zal dit boekje te koop zijn.

Wilt u dus iets weten van uw voorouders, over uw boerderij, over begraafplaatsen in de buurt, komt u dan op 13 mei 2006 naar Harfsen.

De genealogische dag begint om 10.00 uur en wordt om ongeveer 16.00 uur afgesloten.

Rectificatie

De redactie ontving in december 2005 nog van de heer H.J. Jansen op de Haar een correctie en een aanvulling voor twee artikelen van zijn hand in Ons Markenboek van oktober 2005 (23^e jaargang, no. 4).

In zijn artikel 'Een stukje geschiedenis van Eefde (2)' staat op bladzijde 10 (Kadastrale kaart Eefde 1832) bij nr. 6 foutief vermeld 'Het Haar'. Dit moet zijn 'Het Have'.

Naar aanleiding van het artikel 'Jeugdherinneringen' (bladzijde 20) werd door de heer Frans Ridder Bosch van Rosenthal opgemerkt dat op een nog oudere kaart van Huize Den Dam wel een zichtlaan werd vermeld. Deze kaart is dus ouder dan de getoonde Hottingerkaart van 1783. De laan liep rechtstreeks van Den Dam naar de weg van Zutphen naar Laren. Dat was niet de Voorsterallee, want deze is van latere datum en ontstaan bij de bouw van Huize De Voorst eind zeventiende eeuw. De weg van Zutphen naar Laren liep vanaf de Oostveensebrug (Lindeboompje) zuidelijk van het Klaphek en Den Dam naar de Damlaan, dus ongeveer gelijk aan de tegenwoordige weg langs de manege, zoals deze te zien is op de foto op bladzijde 20 van genoemd Markenboek.

Kopij voor het volgende nummer dient uiterlijk **zaterdag 25 maart 2006** bij de redactiecommissie binnen te zijn (indien mogelijk met afbeelding).

VAN DE VOORZITTER

Een nieuwe situatie: als u dit leest is het inmiddels februari! Nu ik dit schrijf zitten we echter in de donkere dagen voor Kerstmis. Erg donker is het trouwens niet, want er ligt buiten een dun laagje sneeuw, over een paar uur beschenen door een heldere maan. Een echt kersttafereeltje .

Ik hoop dat u fijne feestdagen achter de rug hebt. En al bent u de oliebollen en de 'kniepertjes' intussen reeds vergeten (of zitten er misschien nog een paar in de diepvries?), mede namens het bestuur wens ik u met allen die u dierbaar zijn, alsnog een gezond en gelukkig vervolg van 2006.

En zo u een dierbare hebt moeten missen, dan wensen wij u de kracht om verder te gaan op uw pad.

Ook nu hebben we weer een goed verenigingsjaar gehad. De lezingavonden waren boeiend en werden goed bezocht. De excursies waren zoals gewoonlijk met veel zorg en aandacht georganiseerd en dat was te merken aan de vele deelnemers. Ook de genealogische dag was een groot succes. In het jaarverslag leest u hierover meer.

De gevolgen van de fusie met Lochem moeten we op de lange duur beoordelen, maar voor wat betreft het tramhuisje hebben we nog geen positieve invloed kunnen ervaren. In december 2004 gaf de gemeenteraad van Gorssel ons € 10.000,- om tekeningen en een begroting te laten maken voor het haalbaarheidsonderzoek. Na het indienen van die tekeningen en de begroting bleef het lange tijd stil. Vervolgens vernamen wij via de pers dat het nieuwe college van B&W een raadsvoorstel had ingediend: 'Het tramhuisje verkopen aan de hoogstbiedende partij'. Dit kwam voor ons als een donderslag bij heldere hemel, daarvoor had de gemeente

Gorssel ons toch geen € 10.000,- gegeven? Tijdens een commissievergadering hebben wij verontwaardigd en vol ongeloof gereageerd op deze manier van handelen en de aanwezigen een kort overzicht van de gang van zaken gegeven. De commissieleden, hoofdzakelijk raadsleden, hebben dit agendapunt vervolgens laten schrappen van de agenda.

Hierna volgde een goed gesprek met de wethouder. Wij verwachten eind januari van de gemeenteraad van Lochem een duidelijke uitspraak of wij te zijner tijd het tramhuisje tegen een symbolisch bedrag kunnen kopen. Dan pas kunnen we concreet subsidies aanvragen. Vorig jaar schreef ik al dat de weg 'moeizaam' zou verlopen, waarvan akte! Maar we zijn vastberaden om er voor te gáán! In de loop van 2006 hoort u het vervolg. Dit onderwerp was niet in het kort uit te leggen.

Gelukkig krijgen we veel steun van onze leden en onder andere ook van de dorpsraad in Gorssel.

De verschillende werkgroepen van De Elf Marken gaan intussen even enthousiast door in ons vertrouwde Richtershuis. Het is goed om daar ook ieder jaar bij stil te staan en de vele vrijwilligers te bedanken voor hun inzet.

Het jaar door hoor ik in gesprekken heel vaak: „Hàd ik mijn ouders nog maar of hàd ik ze maar meer gevraagd”. Reden voor ons allemaal om in onze eigen omgeving de bijna-vutters en (pas) gepensioneerden te activeren om lid te worden van onze vereniging en te ervaren hoe boeiend onze Oudheidkundige Vereniging De Elf Marken is!

Met vriendelijke groet,
Willy Holtslag-Harkink

JAARVERSLAG DE ELF MARKEN 2005

Het jaar 2005 was nog maar enkele uren oud toen we het bericht kregen dat onze secretaris Wim van de Kamp was overleden. Hij is herdacht tijdens onze jaarvergadering op 22 maart en met een 'In Memoriam' in Ons Markenboek van april 2005.

Het bestuur vergaderde zeven keer in het Richtershuis en een deel van het bestuur was een flink aantal malen betrokken bij besprekingen over de zaken die betrekking hebben op het 'tramhuisje'. Onduidelijk is nog steeds op welke wijze De Elf Marken eigenaar zou kunnen worden van dit object.

In een gezamenlijke brief aan het college van B&W van Lochem hebben Het Historisch Genootschap Lochem/Laren/Barchem en De Elf Marken hun bezorgdheid uitgesproken over het eventueel beëindigen van de gemeentelijke subsidie aan het Staring Instituut. We hebben in de brief erop gewezen dat het instituut een onmisbare functie vervult als documentatiecentrum en informatiebank op streekhistorisch terrein.

Het is ons in dit jaar niet gelukt het bestuur weer geheel op sterkte te krijgen, we hebben nog twee vacatures en de functies van penningmeester en secretaris zijn tijdelijk gecombineerd. Het aantal leden is per 31 december 2005: 697 en we hebben dertig sponsors. Het aantal van 697 leden komt misschien wat vreemd over omdat in de jaarvergadering het 700^e lid werd verwelkomd. De verklaring is: in 2005 hebben zich 35 leden aangemeld en we hebben 26 leden moeten uitschrijven, netto dus negen leden erbij ten opzichte van 31 december 2004. Belangrijker is dat het ledental jaarlijks nog altijd groeit, dus we mogen verwachten dat we in 2006 met meer dan 700 leden zullen eindigen. Hebt u in uw familie- of vriendenkring mensen die interesse hebben in hetgeen onze vereniging doet? Laat ze Ons Markenboek eens zien of vraag bij ons een extra exemplaar aan!

Activiteiten van de verschillende werkgroepen:

-Redactiecommissie: Zoals gebruikelijk verscheen Ons Markenboek weer vier maal, het is voor de schrijvers altijd weer aangenaam te horen dat hun bijdragen zo gewaardeerd worden en het is voor menigeen reden om lid van onze vereniging te worden. In verband met het overlijden van Nico Kuik heeft per 1 januari Arjan Meijerink zijn plaats in de redactiecommissie ingenomen.

-Excursiecommissie: Ook deze commissie kan terugkijken op een succesvol jaar met op 5 juli de midzomerwandeling naar de Staringkoepel met 35 deelnemers, op 30 juli de stadswandeling in Deventer met 43 deelnemers, de dagexcursie naar Hattem en de Veluwe op 13 september met 74 leden en op 9 december waren we met 39 personen bij elkaar tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van de werkgroepleden, deze keer in 'de Kleine Haar'.

-Genealogie: Op zaterdag 21 mei was het in ons Richtershuis in de Hulstweg weer een drukte van belang. De genealogische werkgroep hield haar jaarlijkse dag voor de genealogie, die dit jaar de familie Wesseldijk voor het voetlicht plaatste. Dat hebben ze geweten, want circa 250 bezoekers wisten ons verenigingsgebouw te vinden, keurig over de hele dag verdeeld, zodat een ieder de informatie kon krijgen die men wenste. Dankzij de medewerking van iedereen een zeer geslaagde dag!

Op 17 september was de werkgroep aanwezig op de Oost-Gelderse Contactdag voor Genealogie in Groenlo. Deze dag wordt jaarlijks gehouden en was ook deze keer weer een succes.

-Bibliotheek: De werkgroep bibliotheek heeft een aantal boeken aangeschaft ten behoeve van onze bibliotheek, onder meer de complete serie van 'Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog' van Dr. L. de Jong en de complete serie van 'Archief', het jaarboek van de oudheidkundige vereniging De Graafschap vanaf de oprichting in 1925 tot heden. Van 'Archief' hadden we een incomplete serie, die we nu kunnen verkopen aan belangstellenden die hun verzameling willen aanvullen.

De in dit jaar gehouden lezingen waren achtereenvolgens:

-Eefde in 't Hart, donderdag 3 februari. De heer Berends hield een zeer boeiende lezing over 'Wasserburgen im Münsterland'. Er waren circa honderd leden aanwezig.

-Gorssel in de Roskam, dinsdag 22 maart. Om 19.30 uur werd de jaarvergadering gehouden, zie de notulen in Ons Markenboek van juli 2005. Aansluitend hield de heer H. Graaskamp uit Vorden een dialezing met als onderwerp 'Boeren over de grens'. Er waren circa zestig leden aanwezig.

-Harfsen in zaal Buitenlust, donderdag 14 april. De heer J. Kreunen uit Hengelo Gld. hield voor een honderdtal leden een meeslepende voordracht aan de hand van voorwerpen uit zijn museum.

-Almen in de Hoofdige Boer, donderdag 20 oktober. De heer Tob de Bordes gaf de eerste voordracht in het nieuwe winterseizoen met sprookjes van Andersen in het kader van het Andersenjaar. Ook deze lezing was met zo'n honderd leden en belangstellenden goed bezocht.

-Eipse in de N.H.-kerk, donderdag 17 november. De heer G. Maassen uit Ugchelen wist ons goed te boeien met zijn dialezing 'In de klompen van mijn opa'. Er waren zeventig leden aanwezig.

Woensdag 4 mei was het Dagelijks Bestuur, zoals gebruikelijk, aanwezig bij de kranslegging namens de gemeente door burgemeester H.J. van der Woude bij het monument aan de Houtwal. Aansluitend heeft het dagelijks bestuur bloemen gelegd bij de gedenksteen aan de Joppelaan, bij de steen van William Hurrell en op het graf van Johan Bielderma in Almen. Omdat een honderdtal Canadese veteranen de plechtigheid bij de Houtwal 's morgens tot zijn teleurstelling moest missen wegens de herdenking in Holten, heeft De Elf Marken met hen 's middags een krans gelegd. Een Canadese Pipe en Drumband speelde het Wilhelmus en het Canadese volkslied, en oud-burgemeester N. Meerburg sprak de veteranen toe. Voor iedereen

was het een sfeervolle en indrukwekkende herdenking, voorafgaand aan de viering van zestig jaar vrijheid op 5 mei.

Op 5 mei, die dit jaar samenviel met Hemelvaartsdag, konden we onder redelijke weersomstandigheden genieten van diverse activiteiten, prima georganiseerd door alle Oranjeverenigingen in de nieuwe gemeente Lochem gezamenlijk. De fietstocht door de hele gemeente was een groot succes en onze expositie in Ehzerwold werd druk bezocht.

Op 11 juni waren we met veel genodigden en belangstellenden aanwezig in de kerk in Almen bij de presentatie van het Staringproject. Het eerste exemplaar van het boekje 'Langs Starings Wegen' werd aan mevrouw Jennine Staring gepresenteerd.

In de theetuin van De Hoofdige Boer werd het kunstwerk onthuld, gemaakt door beeldhouwster Toos Gipman, aansluitend vond de opening plaats van de expositie over meerdere leden van de familie Staring in de Staringzaal van De Hoofdige Boer.

We kunnen terugzien op een zeer geslaagde Open Monumentendag op zaterdag 10 september, met als onderwerp 'Religieus Erfgoed'. Deze dag was goed voorbereid door de gemeente, de beide oudheidkundige verenigingen en de VVV. Hulde aan alle medewerkers die deze dag tot een succes hebben gemaakt. Het doel van zo'n dag is het vergroten van de publieke belangstelling voor monumenten en van het draagvlak voor de monumentenzorg.

Tijdens de rondwandelingen, georganiseerd door de werkgroep 'Stop De Rees', op 9, 10 en 11 september waren we aanwezig met historische informatie over dit gebied. Dit gebeurde naar aanleiding van de onrust die er over de landgoedplannen van het Oude en Nieuwe Gasthuis rond de Binnenweg in Almen waren ontstaan.

Woensdag 30 november waren enkele bestuursleden en een aantal leden van onze vereniging aanwezig op de afscheidsreceptie, ter gelegenheid van functioneel leeftijdsontslag, van archivaris Jan Eefting in het oude stadhuis in Zutphen. Jan was vele jaren op maandag het vertrouwde gezicht op het archief in het gemeentehuis van Gorssel. Sinds per 1 januari 2003 het gemeentelijk archief in het Stads- en Streekarchief te Zutphen is ondergebracht had hij daar zijn vaste werkplek.

Tijdens de receptie op 2 december ter gelegenheid van de installatie van burgemeester F. Spekrijse als eerste burger van Lochem heeft het dagelijks bestuur onze vereniging gepresenteerd.

Tenslotte bedankt het bestuur al diegenen die De Elf Marken steunen en een warm hart toedragen!

Gorssel, december 2005
H.F.Bruil, penningmeester.

Agenda jaarvergadering op dinsdag 21 maart 2006
in De Roskam te Gorssel, aanvang 19.30 uur

1. Opening en mededelingen door de voorzitter
2. Notulen vorige ledenvergadering, zie hiervoor OMB 23^e jaargang nummer 3, juli 2005
3. Jaarverslag secretaris
4. Jaarverslag penningmeester, wordt ter vergadering uitgereikt
5. Verslag kascommissie
6. Verkiezing nieuw lid kascommissie i.p.v. mevrouw A.J. Albers-Fransen
7. Bestuursverkiezing
Aftredend en herkiesbaar zijn mevrouw F. Woertman-Derks en de heer A.M. de Ruiter
Namen van eventuele tegenkandidaten kunt u tot drie weken voor de vergadering kenbaar maken aan het bestuur
8. Rondvraag
9. Sluiting

PAUZE

20.00 uur: lezing met dia's door mevrouw R. Neerincx uit Arnhem, met als onderwerp: 'Van Art Nouveau tot Art Deco'.

VERSLAG EXCURSIE HATTEM EN DE VELUWE
OP 13 SEPTEMBER 2005

J. en G. Heijenck

Dinsdagmorgen 13 september vertrokken we precies op tijd met een dubbeldeksbus vanaf het Gorsselse gemeentehuis. Er hing een dikke mist, daarom gingen we niet via de IJsseldijk naar Hattem, maar via de A1 en de A 50. Op de IJsselbrug was de mist verdwenen en zagen we de kerktorens van Wilp en Duistervoorde tegen een blauwe lucht. Tussen Vaassen en Hattem reden we met aan weerszijden de nog bloeiende heide en het prachtige groen.

De bus werd buiten het stadje geparkeerd en wandelend ging het naar De Ridderhof, waar de koffie met gebak op ons stond te wachten. Na wat gescharrel en geschuif kwamen we allemaal aan de zit en werd de koffie geserveerd. Het was er knus en gezellig, maar we moesten verder.

Al slenterend en kijkend naar de mooie gevels kwamen we bij het museum aan, maar we waren te vroeg. We werden in vier groepen verdeeld, groepen een en twee gingen eerst naar Anton Pieck's afdeling en groepen drie en vier naar Voerman. Daar konden we kiezen uit

twee richtingen: historisch of cultureel. Er was een lift, zodat iedereen naar boven kon, helaas was er geen lift naar de kelder.

We kregen een heldere uitleg en ook nog tijd om de schilderijen te bekijken. Veel herkenden we naar aanleiding van de lezing, die hierover in Gorssel is geweest. Je zag de plaatjes uit de Verkade-albums weer voor je, die je zelf gespaard, geruild en ingeplakt had.

Ook de afdeling van Anton Pieck sprak ons aan. Zelf had ik de neiging om mee op de schaats te gaan bij zijn wintertaferelen en je 'hoorde' de draaiorgelmuziek.

Het werd tijd om op te stappen, de bus stond dichtbij geparkeerd. Vanwege de grootte van de bus kon er niet binnendoor gereden worden naar Nunspeet. Aangekomen bij boerderij 't Hoge werden we welkom geheten door de eigenaar en er werd, vanwege het mooie weer, buiten gegeten. Na een heerlijke kop soep kon een ieder zichzelf bedienen van een goed gesorteerde lunch.

Voldaan en verzadigd ging het weer de bus in voor de rondrit over de Veluwe. De heer Admiraal was onze gids en vertelde hoe een en ander werd beheerd en ondertussen genoten we van vergezichten. Hij had de schaapherder Koos Mouw verwittigd van onze komst en we konden zodoende kennismaken met hem, zijn hond en het Veluwse heideschaap. Het schaap heeft een zwarte kop en is een aaibaar dier.

Verder ging het weer, nu naar een onderduikersdorp uit de Tweede Wereldoorlog. In het verscholen dorp vonden tachtig tot 120 personen onderdak. We stonden stil bij het monument. Ook kon men een hut, die gerestaureerd was, van binnen bezichtigen. Ruim zestig jaar geleden hebben hier mensen geleefd, die in het geheim dagelijks van voedsel werden voorzien. Helaas zijn ze door verraad allemaal omgebracht.

Om stil van te worden in, in deze stille omgeving met ruisende bomen.

Na een korte rit arriveerden we weer op 't Hoge, waar ieder, voor eigen rekening, wat kon drinken, terwijl Admiraal nog een van zijn mooie paarden voorleidde.

Het werd de hoogste tijd om naar huis te gaan, niet via Zwolle en de IJsseldijk omdat dat vele kilometers extra was, maar via de oude weg Elspeet-Apeldoorn. Vlak voor Deventer nog weer in de file, maar zo konden we daar de omgeving ook eens goed bekijken vanuit de hoge bus.

Bij het verlaten van onze laatste pleisterplaats had onze voorzitter de commissieleden al dank gebracht voor hun inzet. Aan het einde van de reis bracht Fenny Woertman onze dank over aan chauffeur Jan met de bekende enveloppe.

Behouden kwamen we weer in Gorssel aan. Een mooie dag met prachtig weer was voorbij. Dank aan de commissieleden, zelfs de snoeptrommel was niet vergeten.

25-JARIG JUBILEUM VAN DE BESTUURSLEDEN VAN DE ESCHEDESE KOEWEEEDEN

G.A. Ilbrink

Enige tijd geleden werd ik benaderd door Carel Roeterdink, die bij de meesten onder ons beter bekend is als Carel van Bennink.

Hij had een foto bij zich uit 1950, die gemaakt was ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de drie bestuursleden van de Eschedese Koeweerden. Ik was door hem uitverkoren om daar enige tekst en uitleg bij te geven. Ik ben de beroerdste niet en wilde dat wel doen. Maar: in 1950 liep ik nog helemaal niet rond op deze aarde, dus ik moest mijn kennis uit oude boeken en verhalen verkrijgen. Maar goed, ik zal mijn best doen.

Het gebied van de Eschedese Koeweerden (soms wordt er ook wel over Eesterweerden gesproken, maar ik hou het maar op Eschedese Koeweerden, omdat dit het meest wordt

genoemd in het notulenboek) strekte zich globaal uit vanaf de hoge weerd van Joh. Boschloo tot en met de hoge weerd van Nieuwenhuis. Dit laatstgenoemde stuk land noemde men de Eesterweerd. Hier ligt dan denk ik de verwarring met de naam Eesterweerden als bestuursnaam.

Op dinsdagmiddag 10 maart 1925 om vier uur 's middags werd er een vergadering belegd op erve 't Reins te Gorssel. De vergadering werd bezocht door tien ingelanden van de Eschedese Koeweerden. Kennelijk wilde men nieuw elan in het bestuur van de Eschedese Koeweerden brengen, want het voltallige zittende bestuur werd vervangen.

In het nieuwe bestuur werden met grote meerderheid gekozen de heren J.H. Nieuwenhuis van erve 't Klaphekke, G. Scholten van erve Brinkman en H.J. Wiltink van erve 't Reins. Tevens werd bepaald dat J.H. Nieuwenhuis de voorzittershamer kreeg toebedeeld, G. Scholten tot secretaris werd benoemd en H.J. Wiltink de nieuwe penningmeester zou zijn. Veel centen waren er niet, maar dat is wat anders.

De nieuwbakken secretaris kreeg meteen de opdracht om de oude bestuursleden schriftelijk te bedanken. Zij waren kennelijk niet aanwezig op de vergadering. Die oud-bestuursleden waren de heren J. Wiltink, H.J. Stormink en Baron van Hövell van 't Joppe.

De voorzitter kreeg tot taak het als een echte voorzitter behartigen van de belangen. Wat dit inhield werd in het midden gelaten.

Het volgende vergaderpunt was de voorlezing akte 'der verdeling' uit 1852, waarbij iedere ingelände de perceelsgrootte per koeweide kon zien, met voor- en nadelen. Er werd stevig over die verdeling gesproken, want de tongen kwamen behoorlijk los, zo staat geschreven in het notulenboek. Verder werd besloten op 14 maart een kijkje te gaan nemen in het gebied om te zien wat er in het belang van de zaak gebeuren moest.

De belangrijkste taken van het bestuur bestonden uit het onderhoud van de weg, de zomerdijk langs de IJssel moest nauwlettend in de gaten worden gehouden en er moest worden gezorgd voor een vlotte afwatering uit het gebied. De inkomsten bestonden hoofdzakelijk uit de verkoop van populieren die in het gebied stonden. Met dit geld werd onder meer jaarlijks de weg opgeknapt. Hiervoor zorgde onder andere Jan Kappert; hij was knecht bij Wiltink van 't Reins en in perioden dat er weinig te doen was op het bedrijf werd hij daar aan het werk gezet.

Destijds was de polder 42 ha groot en waren er elf ingelanden. De vergaderingen vonden jaarlijks bij toerbeurt plaats bij de leden thuis op een middag in februari, en verliepen altijd heel gemoedelijk. Vast ritueel was dat als de vergadering was gesloten, de koffiepote op tafel kwam en met een sigaar de laatste nieuwtjes werden besproken.

Later in de tijd kwam ook Gradus Visser in beeld. Ook hij kwam geregeld de weg opknappen en werd daarvoor in natura beloond. Ergens in het notulenboek staat geschreven dat men hem geld wilde geven, maar hij gaf aan liever een half mud aardappels te ontvangen: hij had een groot gezin en voedsel was altijd welkom. Bovendien mocht hij in de berm van de weg gras maaien voor hooi voor zijn vee.

De jaren kabbelden voort en op 6 februari 1950 kwamen de bestuursleden van zowel de Eschede Koeweerden, de Gorsselse lenden en de Weerdjes/Erfgenamendijk bijeen om gezamenlijk het 25-jarig jubileum te vieren.

Dit feestje vond plaats op erve De Bloedkamp van de familie Peters. Ter plekke werd bedacht om ter gelegenheid van dit heugelijke feit een foto te laten maken. In die tijd waren er nog niet zoveel fototoestellen, dus werd de plaatstelijke fotograaf A. Loois opgetrommeld om het geheel op de gevoelige plaat vast te leggen. Dat de inwendige mens goed verzorgd werd, lijkt mij zo te zien duidelijk. In het kasboek van de penningmeester las ik dat het gehele feestje de somma van f. 35,78 inclusief de foto had gekost. Kom daar nu eens om!

Na dit jubileum trad H.J. Wiltink af, J.H. Nieuwenhuis bleef tot aan zijn dood in 1961 voorzitter en G. Scholten was secretaris tot zijn overlijden in 1963.

Destijds waren er maar liefst drie polderbesturen actief in de uiterwaarden. In het meest zuidelijke gebied, beginnend zo ongeveer bij het Bartjesgat, ter hoogte van 't Wolferink, liep het gebied tot de hoge weerd van Joh. Boschloo. Hier was destijds het polderbestuur met de naam De Weerdjes/Erfgenamendijk actief. Dit bestuur had, denk ik, haar naam te danken aan een stuk onverdeeld land nabij de duiker in de zomerdijk, dat tegenwoordig nog steeds onverdeeld is.

Stroomafwaarts kwamen dan de Eschedese Koeweerden, zoals ik al vermeld heb.

Vanaf de hoge weerd van Nieuwenhuis, die ongeveer in het verlengde van het bedrijf van Stegink lag (Het Loo), tot aan de Houtwal was het derde bestuur actief. Dit bestuur noemde zich de Gorsselse Lenden.

Alledrie besturen hadden dezelfde doelstelling en kunnen dus zusterverenigingen genoemd worden.

Eind jaren zestig van de vorige eeuw hebben de Gorsselse Lenden en de Eschedese Koeweerden de handen ineen geslagen en zijn als één bestuur verdergegaan.

Het eerste en belangrijkste aandachtspunt van dit bestuur was de verharding van de Ravensweerdsweg; na veel overleg met de toenmalige gemeente Gorssel is dat ook gelukt.

In het midden van de jaren tachtig heeft ook het bestuur van De Weerdjes/Erfgenamendijk aansluiting gezocht bij de twee besturen, zodat er nu één bestuur is dat de gehele uiterwaarden, vanaf het Bartjesgat tot aan de Houtwal, onder haar hoede heeft. De namen van de toen zittende besturen zijn samengevoegd tot het huidige bestuur: Commissie Gorsselse en Eschedese Waarden/Erfgenamendijk.

Wat niet veranderd is: het onderhoud aan de weg, de voortdurende aandacht voor de zomerdijk en de waterafvoer uit de polder door de sloten blijven ons bezighouden.

Bron

Notulenboek Eschedese Koeweerden, gedurende 38 jaar bijgehouden door secretaris G. Scholten

Bijschrift foto

Bestuursleden van de Gorsselse Lenden, de Eschedese Koeweerden en De Weerdjes/Erfgenamendijk tijdens de viering van het 25-jarig jubileum van het bestuur van de Eschedese Koeweerden, ten huize van de familie Peters van De Bloedkamp, op 6 februari 1950

Staand van links naar rechts:

Dine Peters-Peters en Gerrit Peters van De Bloedkamp

Gerrit Jan Stegink en Gerritje Stegink-Reilink van 't Loo

Johan Boschloo van 't Dijker

Riek Oostenenk-Wilbrink en Albert Jan Oostenenk van 't Hoekman

Willem Roeterdink en Nan Roeterdink-Aalderink van Groot Bennink

Jan Ilbrink en Cato Ilbrink-Wiltink van de Pastorie

Gerrit Boschloo en Anne Boschloo-Roeterdink van 't Boschloo

Zittend de drie jubilarissen, van links naar rechts:

Gerritje Scholten-Ilbrink en Gerrit Scholten van 't Brinkman

Jan Hendrik Nieuwenhuis van 't Klaphekke

Hendrik Jan Wiltink en Johanna Wiltink-Wiltink van 't Reins

Jan Kappert, wegwerker en knecht op 't Reins

EEN STUKJE GESCHIEDENIS VAN EEFDE (3) Rustoordlaan-2

H.J. Jansen op de Haar

In Ons Markenboek van oktober 2005, 23^e jaargang nummer 4, hebben wij u verteld over het ontstaan van de Rustoordlaan en de bewoning van die laan aan de ‘even’ kant, tot en met ‘t Koetshuis van wijlen dr. J. van de Hoeven, waarin de koetsier/tuinman M. van Eck woonde. Aan het slot van dat artikel hebben we beloofd met een vervolgartikel te komen.

In overleg met onze onderzoekers willen we de ‘even’ kant verder beschrijven. Deze ‘snuffelaars’, de heren Meijerink en Verstege zijn de leveranciers van de bouwstenen die nodig zijn om hiervan een leesbaar artikel te laten verschijnen. Die even kant aan de Rijksweg begint bij huize Schoonoord en eindigt op de hoek van de Meijerinkstraat. Bovendien worden de boerderij De Wolzak en het nieuwe huis van de familie Ebbekink beschreven, die met een afzonderlijke weg verbonden zijn met de Rustoordlaan.

De oneven kant wordt afzonderlijk behandeld, te beginnen bij huize Dennenbosch en via Veelzicht, notariskantoor, Delta, Oude Raadhuis, de Laatste Stuiver en de huizen tot aan de Polbeek, de oude grens met de gemeente Zutphen. Ook de paardentram zal dan ter sprake komen. Deze liep vanuit de Wijnhuistoren in Zutphen tot aan de remise die aan de noordzijde van huize Rustoord lag. Na de beschrijving van de Rustoordlaan mogen we zeggen, dat we dan een groot deel van de marke Angeren hebben beschreven en voor onze lezers hebben ontsloten.

Maar we zijn nog lang niet klaar met ons dorp Eefde, want alleen een gedeelte van de marke Angeren is dan aan de orde gekomen. Dan volgen nog de marken van Eefde, Wolfeler en Rijsselt. Het mooiste zou zijn als een aantal ‘Aefsen’ deze gegevens zou samenvoegen tot een boek zodat elke inwoner van Eefde op de hoogte wordt gebracht van het ‘hoe’ en het ‘waardoor’ de lappendeken Eefde is ontstaan.

Ons vorige artikel werd beëindigd met huisnummer 38. Het huisnummer 40 was het nummer van huize Rustoord. Hiervoor in de plaats is de Princehof gebouwd met een afzonderlijke huisnummering.

We willen beginnen met huisnummer 40.

In verschillende publicaties in Ons Markenboek werd Rustoord besproken. De laatste publicatie dateert nog van het afgelopen jaar, waarin we dr. J. van de Hoeven hebben beschreven, vanaf zijn benoeming als chirurg te Zutphen in 1906 tot aan zijn overlijden in 1941. In 1942 werd het huis door de bezetter in beslag genomen en daarna ging het steeds bergafwaarts met de bewoning. Bij de bevrijding (april 1945) werd het gebruikt als tijdelijk onderkomen voor personen die om verschillende redenen zonder geldige papieren het Twentekanaal niet mochten passeren. Honderden mensen zijn toen gestrand en aan hen moest onderdak worden verleend.

In de tijd die hierop volgde was het gebrek aan woonruimte zo groot geworden dat Rustoord ook door gezinnen werd bewoond die niet konden beschikken over woonruimte. In 1951 is deze bewoning beëindigd.

Aangezien er een uitgewoonde villa was overgebleven, is deze door de eigenaren afgebroken en werd de grond verkocht. Het huis was in 1889 als hotel gebouwd door B. Vink uit Vlissingen. Hij vertrok in 1890 naar Den Haag. Het hotel werd overgenomen door P.H. Berghege, die het hotel opende op 1 februari 1890. In 1896 vertok de heer Berghege. Daarna volgden er nog zes eigenaren die het pand na een korte exploitatie weer verlieten. In

1906 kocht dr. J. van de Hoeven dit huis voor bewoning en daarmee was de hotelfunctie verdwenen. De concurrentie van de oude Laatste Stuiver was waarschijnlijk de oorzaak hiervan, alleen de naam Rustoord bleef.

Voor het volgende huis moeten we aan de overzijde van de oude Rijksweg zijn, namelijk Rustoordlaan 42-44, genaamd Schoonoord. Men beweert dat deze naam verband zou houden met de oude naam 'De Blauwe schuit', welke naam ons doet denken aan carnaval. De naam Schoonoord zou afgeleid zijn van 'schoon-uit', naar aanleiding van een oud feestlied waarin gezongen werd: 'wie in januari geboren is', die neme zijn glaasje van de dis, drink uit, drink uit, drink uit, schoonuit, schoonuit, schoonuit'. De sprong van schoonuit naar Schoonoord is dan erg klein.

In 1748 vinden we de naam 'De Blauwe Schuit' in een rekening bij de kastelein van de Laatste Stuiver als volgt omschreven: 'bij het meten van de bleijke en dat land van den heer van den Boedelhof, agter de Blauwe Schuit door gecommiteerden en meters aan wijn en bier f 2-10-0.'

Na lang zoeken werd op een kaart uit de achttiende eeuw de plek gevonden waar de Blauwe Schuit moest worden gezocht. Uit een overlijdensakte bleek ons namelijk dat de burens waren Hendrik Berendsen van de boerderij De Wolzak en Berend Jansen van de boerderij van 't Spiek. Ook is het huis bekend onder de naam 'De Wal'. In 1748 benoemde de marke Angeren twee scheuters, en wel de bouwman van De Wolzak en Lebbink van de Blauwe Schuit. Het Wolzakse veld werd afgesloten met een slagboom, waarvan een sleutel naar de kastelein van de Laatste Stuiver ging, en een naar Lebbink van De Blauwe Schuit die dichtbij de slagboom woonde.

Wie hebben er gewoond? In 1748 dus Lebbink zoals we zagen, in 1819 Albert Hietbrink. In 1827 G. Resselink (eigenaar J. Wijnveld) en mevrouw M. Leefers-André de la Porte. In 1860 Roelofsen van Sittert tot 1865 (deze verhuisde naar Veelzicht). Vermoedelijk is het toen verbouwd en vinden we H. van Mourik als bewoner en in 1885 J. van Berenstein. In 1899 werd het aangekocht door weduwe W. Wunderink-Zwavink en haar zoon G.M. Wunderink, kastelein van de Laatste Stuiver. Bij het overlijden in 1931 werd het pand nagelaten aan mevrouw R. Weenink, die er bleef wonen. Na overlijden van laatstgenoemde werd het bewoond door haar erfgenamen. Het huis is dubbel bewoond geweest en heeft twee huisnummers: 42 en 44. Het is niet mogelijk namen van bewoners van na 1939 te publiceren, want deze zijn in ons archief niet beschikbaar.

De naaste buur is Rustoordlaan 46. We vinden daar op 21 september 1885 als eerste bewoner J.C. Jonckheer, notaris, komend van Ginneken, met echtgenote en drie kinderen. Deze notaris werd sinds 22 februari 1889 vermist en naar aanleiding hiervan vroeg de gemeente Gorssel op 28 mei 1889 aan de officier van Justitie te Zutphen om een tijdelijke noodvoorziening te treffen. Het vermoeden bestond dat hem een ongeluk was overkomen, maar alle nasporingen hadden niets opgeleverd. Een antwoord op dit verzoek hebben we niet gevonden. (Wel werd op 9 oktober 1889 ingeschreven op het huis Welgelegen (Rustoordlaan 48) notaris C. Vos.) We vonden een bericht uit Zutphen van februari 1891 dat notaris Jonckheer was gevonden in de beek nabij de mestplaats te Zutphen. Het gezin Jonckheer was op 16 november 1889 vertrokken naar Zutphen. In 1890 wordt het huis bewoond door J.J. Veurman, die was benoemd tot gemeentesecretaris van Gorssel. Deze vertrok in 1896 naar Hengelo (O). In 1896 kwam de familie Castelein uit Den Haag, die in mei 1907 naar Leeuwarden vertrok. Zij werden even opgevolgd door F.J.J. Baron van Heemstra die in hetzelfde jaar verhuisde naar huize Delta. De opvolger was, ook in 1907, de familie Buisman. Na het overlijden van de heer Buisman vertrok deze familie in september 1922 naar Utrecht. In 1951 woonde er de familie Steketee en dan maakt het pand deel uit van het naastgelegen pand 'Rusthuis Hanna'. De huisnamen van de panden 46 en 48 worden genoemd als Welgelegen, Erna en Lindenhof. Officieel werden deze namen niet opgenomen in het woningregister en wijzigingen van deze

namen zijn dus niet geregistreerd. Wanneer de naam Lindenhof is ontstaan is niet bekend, maar hij werd in 1885 al genoemd, evenals Welgelegen.

Huisnummer 46 was in 1885 dus 'Welgelegen'. Het werd bewoond door de weduwe Wisselingh-Buskes. In 1886 woonde er W.J.G. van Swieten. In 1888-1889 woonde er tijdelijk ds. Lindeboom, die in oktober 1889 naar Zutphen vertrok. Op 9 oktober 1889 kwam het gezin van notaris C. Vos. In 1894 vertrok dit gezin naar het huis Bornia dat er tegenover ligt. Nieuwe bewoner was C. Kruijmel, opgevolgd op 16 mei 1890 door J.A. Garvelink uit Zutphen. Op 30 juni 1902 kwam A.C. Timan en op 4 september 1916 C.F. de Haan. Na 1933 verscheen G. van der Meer die er in 1951 nog woonde.

In 1890 vinden we op huisnummer 48 als bewoner F.A.C. Joosten, in 1896 opgevolgd door R. Velstra. In 1897 woonde er N.J. Engelberts, in 1898 J.W. Magendans, in 1900 J.A. Roelofs en in 1903 H. Evekink. Na 1921 vinden we er de families Snel, Ten Dijk en Van Waning Bolt.

Met een afzonderlijk wegje komen we bij huisnummer 50 en 52, de boerderij De Wolzak. De oudste vermelding vinden we op het verpondingkohier uit 1494. Het had toen de naam van 'Eyink' en de eigenaar was Lammert Kock of Cock te Zutphen. De namen Eyink, Kocksgoed en Wolsack worden in de zeventiende eeuw door elkaar gebruikt. In 1742 blijkt bij verkoop van de bewoningsrechten dat De Wolzak een leen is van de Proosdij van St. Lebuïnus te Deventer. In dat jaar werden de bewoningsrechten overgedragen door de echtelieden G.J. Danckert-Verwitt en R. Roveen-Bouman aan de nieuwe koper, dr. Abraham van Dillen. In 1795 woonde er luitenant kolonel P. Hooft en in 1797 werd het verkocht. Het werd gekocht door I. van Sittert. Deze Van Sittert was de schoonvader van J.J. de Vuller die in 1811 maire werd van de nieuwe gemeente Gorssel. J.J. (Jan Jacob) de Vuller was omstreeks 1763 geboren. Zijn doop zal waarschijnlijk niet te vinden zijn, omdat hij -althans later- behoorde tot de Doopsgezinde gemeente te Zutphen. Wel was hij in die stad geboren. Hij was gehuwd met Anna van Sittert. Op 26 oktober 1799 werd hun zoon geboren, geregistreerd door de boekhouder van de Doopsgezinde gemeente. Johan Jacob is overleden op 20 januari 1834 in zijn woonplaats Zutphen. Hij werd 70 jaar.

Op de kadastrale kaart van 1832 is zoon Johan Anton de Vuller eigenaar van de Wolzak. Hij was in 1830 zijn vader opgevolgd als burgemeester van Gorssel en van de gemeente Dorth. Zijn vader heeft nimmer op de Wolzak gewoond. De Wolzak staat op genoemde kaart vermeld als een boerderij met een aanbouw. De boerderij had namelijk een zogenaamde 'herenkamer' waarover de eigenaar het beschikkingsrecht had en die vanaf 1811 werd gebruikt als gemeentesecretarie van Gorssel. De raadsvergaderingen werden gehouden in de herberg De Laatste Stuiver. Zoon J.A. de Vuller liet de boerderij De Wolzak afbreken en ongeveer 100 meter in zuidwestelijke richting weer opbouwen. Dat vond plaats in of omstreeks 1835, want op de sluitsteen van de nieuwe boerderij staat boven de achterdeur: J.A. de V. Op de naastgelegen schuur is het jaartal 1847 vermeld: de schuur is vermoedelijk gebouwd met de afbraakresten van de oude boerderij. Op de plaats van de oude boerderij verrees een landhuis dat weer de oude naam kreeg van De Wolzak. Hier woonde dus burgemeester J.A. de Vuller, ongehuwd, met een huishoudster; op 28 mei 1883 is hij aldaar overleden. Hij was tot 1860 burgemeester van Gorssel. Hij hield de secretarie van de gemeente aan huis en na zijn aftreden werd behoefte gevoeld een gemeentehuis te bouwen. Dit werd in 1862 gebouwd op de hoek Rustoordlaan/Raadhuisstraat en door burgemeester Van Hasselt geopend.

De boerderij De Wolzak was verpacht aan een landbouwer, genaamd Hendrik Berendsen die een groot bedrijf had met zes melkkoeien en vijf stuks jongvee jonger dan twee jaar. In 1840 vinden we E. ten Velde als pachter en in 1860 was dat Fredrik Pardijs uit Vorden. Deze werd opgevolgd door zijn zoon Gradus en daarna door kleinzoon Fredrik, geboren op 16 februari 1874. Deze Fredrik werd weer opgevolgd door zijn zoon Gerhardus. Het agrarisch

bedrijf werd overgenomen door de familie Ebbekink. De heer Ebbekink heeft inmiddels ook 'zijn ploeg aan de wilgen gehangen' en de boerderij verkocht. Hij heeft naast zijn boerderij een nieuwe woning gebouwd. Van de oude boerderij bleef het voorhuis staan en werd het achterhuis vernieuwd. Het agrarisch bedrijf is opgeheven.

We keren terug naar Rustoordlaan 54, waar in 1862 Jacobus Roelofsen-Van Sittert uit Deventer woonde. Na 1865 werd hij opgevolgd door H. van Hourik. In 1875 kwam Gerrit Duistermaat en in 1879 G.W. Broeker. Na vertrek van de familie Broeker werd het huis afgebroken en nieuw weer opgebouwd. Op 1 mei 1884 woonde er de familie van J.W.G. Meerstadt, veearts te Zutphen. In 1899 vinden we de ex-predikant Frans van Leeuwen, die er bij inwoont. In 1921 is de familie Meerstadt vertrokken en opgevolgd door Jacob Bax. In 1951 woonde er G. Voskamp.

Op Rustoordlaan 56 vinden we als eerste bewoners de gezusters J. en F. Moerbeek, van 12 november 1909 tot 1910. Op 2 juni 1910 kwam H. de Nooij tot 1911. Op 22 mei 1911 woonde er B.A. van Cittert, die na een paar maanden plaats maakte voor de zusters E. en A. van der Stok, die in 1920 weer naar Zutphen verhuisde. In 1951 werd het pand bewoond door J. Blom. De bewoning na 1920 is niet duidelijk.

Rustoordlaan 58 werd vanaf 1910 bewoond door T.J. van Amersfoort die in 1931 overleed; de weduwe bleef er wonen. In 1951 werd het pand bewoond door C. Rolaff.

Rustoordlaan nr. 60, hoek Meijerinkstraat was een nieuw huis, dat werd bewoond door F.A. Koopmans uit Zutphen, die in 1937 werd opgevolgd door M. Garssen uit Zutphen. In 1951 werd het pand nog door deze familie bewoond.

De even kant van de Rustoordlaan wordt hiermede afgesloten en we zijn van plan ook de oneven kant te beschrijven.

Ons is wel duidelijk geworden dat verschillende van de besproken woningen vaak hebben gediend als een tijdelijk onderkomen van de betrokkenen, waarschijnlijk in afwachting van een andere nog te bouwen woning. We zijn benieuwd naar het onderzoek van de oneven kant. Zou ook hier blijken dat bewoning voor korte duur plaats vond? Een volgend keer wordt het raadsel opgelost.

Bron:

Onderzoek archief De Elf Marken, door Gerrit Verstege en Arjan Meijerink

Bijschrift foto's

Pension Rustoord, vóór 1905, afgebroken in 1951. Nu Princehof

Landhuis De Wolzak. Dit huis is zo'n honderd meter ten zuidwesten van de plek gebouwd van voormalige boerderij De Wolzak

Het Witte Huis, vóór 1950, Rustoordlaan nummer 60/hoek Meijerinkstraat. Dit is het huis waar op dat moment de familie Garssen woonde

CAFÉ DE ZESSPRONG

W. ter Meulen-Breukink

Voor het schrijven van dit verhaal is gesproken met Hans en Dies Wichers, hun tante Door, en met Henk Jansen op de Haar, jarenlang hun buurman.

Café de Zessprong ging op 11 november 2005 om 11.11 uur over in andere handen. De nieuwe naam voor de uitspanning is De Zeuvenprong. Of die naam ook door de plaatselijke bevolking zal worden overgenomen valt nog te bezien, want ‘De Zessprong’ ligt wel erg voor in de mond. De nieuwe uitbaters zijn Hans Smalt en zijn zakenpartner Liesbeth van der Stadt. ‘Hans en Dies’ deden dus de zaak over aan ‘Hans en Lies’. Na bijna een eeuw hier de scepter te hebben gezwaaid neemt de familie Wichers afscheid van De Zessprong.

In 1919, kort voor zijn huwelijk met Jo, kocht Gerrit Wichers samen met zijn broer Jan een bouwkaavel bij de zessprong, in een gebied met heide en bos. De zessprong lag op de route tussen Deventer en Lochem, en Zutphen en Holten en het verdere achterland. De broers begonnen een slagerij die gevestigd werd in de nieuwe Zessprong. Broer Jan woonde er tegenover, in het Heidebloempje. Achter zijn huis werd het vee in de slachterij geslacht. Behalve vlees konden de klanten – en dat waren er veel uit de (zomer)huisjes uit de buurt – er ook terecht voor kruidenierswaren. Gerrit had een vooruitziende blik. Hij begon op deze kruising van wegen ook een uitspanning. Waren het aanvankelijk de klanten die bij het slachten moesten wachten, die een borreltje namen, al ras kreeg de zaak bekendheid bij het doortrekkende handelsvolk en niet in de laatste plaats bij de mensen in de omgeving. Al snel realiseerde Gerrit een speeltuin, een voorloper van de huidige. Henk Jansen weet dat smid Nijenhuis uit Harfsen in de oorlogsjaren overschakelde van hoefsmederij naar het maken van speeltoestellen. In die tijd werd ook de speeltuin van De Zessprong gebouwd.

In 1950 overleed Gerrit, een jaar later zijn vrouw. Zoon Tonny zette met zijn oom Jan de zaak voort. Hij trouwde met Marietje Thijssen, boerendochter afkomstig uit Groesbeek. Hard werken had zijn bruid als deugd van huis uit mee gekregen, en ze kon niet anders. Marietje had hij leren kennen doordat de familie in de oorlogsjaren uit Groesbeek moest evacueren. Zo kwam het gezin terecht in Wichmond. Marietje ging werken op het naburige café De Eikeboom en kreeg zo verkering met Tonny. Haar zus Doortje kwam op De Zessprong helpen wanneer het hier druk was. Zo was zij kraamhulp toen baby Hans in 1952 werd geboren. Zij trouwde later met Jopie Jansen en kwam ook in de buurt wonen. Korte tijd later overleed haar man op jonge leeftijd en bleef zij achter met drie kleine kinderen. Hulp kon de familie op De Zessprong nog steeds goed gebruiken en zo gebeurde het dat tante Door een vast gezicht werd in het café terwijl haar zus Marie vooral in de slagerij en keuken het werk deed.

“Er werd hard gewerkt”, vertelt ook Henk Jansen. “Lange dagen en zeven dagen per week.” De zaak werd beetje bij beetje uitgebreid. Er werden bijvoorbeeld serres aan gebouwd en in 1966 kwam de slachterij van het Heidebloempje naar hier. Toen zoon Hans achttien jaar werd, ging ook hij meewerken in de zaak. Ze waren vernieuwend bezig. Al in het begin van de jaren zeventig kon je hier terecht voor barbecueavonden. Het vlees kon buiten op grote barbecues worden klaargemaakt. Later kwam in de serre een grote barbecue. Ook verenigingen werden hier opgericht want “hier kon alles”, vertellen Hans en Dies. “Het was net een zoete inval.” In 1968 werd een biljartvereniging opgericht met de welluidende naam ‘Stoot Moar Raak, De Zessprong’. Deze club bestaat nog steeds, alleen nu zonder toevoegsel ‘De Zessprong’. Andere varianten werden opgericht met even fraaie namen: de zaalvoetbalclub ‘Schiet Moar Raak’, de klootschietvereniging met dezelfde naam, de midgetgolfclub ‘Sloa Moar Raak’, en de kaartclub ‘Smiet Moar Raak’. De stamgasten aan de tap benoemden zich tot leden van de club ‘Zoep Moar Raak’. “Het was heel druk in het café, niet alleen in de weekends maar ook door de week”, herinnert Henk Jansen zich. “Zo was hier ook altijd bij verkiezingen een stembureau ingericht. Daardoor heb ik daar vele keren gezeten. Ik heb me altijd verbaasd wie daar uit de verre omgeving langs kwamen, zomaar overdag, om daar een borreltje te drinken. Maar ook de soldaten die schietoefeningen hadden op de

Gorsselse hei. Zij konden bij een legerauto die bij De Zessprong geparkeerd stond iets te eten kopen. En een biertje binnen was natuurlijk snel gepakt.”

In 1989 richtte Hans een deel van de kavel dat nog geen goede bestemming had, in als midgetgolfbaan. Samen met de speeltuin en met de mogelijkheid tot barbecuen een prima mogelijkheid voor een dagje uit. Hans, Dies, moeder Marietje en hun tante Door zagen dan ook hele generaties voorbij komen.

Het werk in de slagerij was zwaar. ‘s Morgens in alle vroegte op en ‘s avonds de boel afsluiten eiste zijn tol. Op 1 maart 1993 stopte Hans dan ook met zijn slagerij. Jammer voor de klanten want velen, tot in de verre omtrek, wisten zijn verse worst en gehakt te waarderen. Hans en Dies hebben twee dochters die de zaak niet wilden overnemen. Reden voor hen om op tijd een punt te zetten en de zaak over te doen aan hun opvolgers. “Altijd hebben we met plezier gewerkt”, blikt het drietal terug. De vierde, Marietje, kan bij het gesprek niet aanwezig zijn. Haar gezondheid heeft haar helaas in de steek gelaten. Foto’s zijn nu waardevolle herinneringen aan een vervlogen tijd. Op een van die foto’s ook de overbekende en wie weet de meest gefotografeerde handwijzer. Hans, wijzend: “Dat oude ding is zo vaak omgereden. En toen er in 1991 bij het veertigjarige huwelijk van mijn ouders een nieuwe werd geplaatst, was er zelfs een bouwvergunning voor nodig!”

GEVELSTENEN (18)

Werkgroep genealogie

Aan de Groeneweg 11 in Gorssel staat een mooie oude monumentale boerderij, de katerstede ‘Nijhuis’. Het is een krukboerderij, ook wel T-boerderij genoemd, een type boerderij dat in deze omgeving veel voorkomt. Aan de rechterzijde hiervan, wat naar voren, staat een oud gebouwtje in verval. Dit doet denken aan een bakhuis dat vroeger veel bij oude boerderijen voorkwam. Gezien de meerdere ramen en de aanwezigheid van een vensterbank aan de buitenzijde, is dit echter niet het geval. Waarschijnlijk is het in vroeger jaren in gebruik geweest als woon- respectievelijk slaapruijnte. Mede op grond van het aantal bewoners wat wij hebben gevonden is dit het meest aannemelijk, hoewel het ontbreken van een rookkanaal hierbij enige twijfel doet ontstaan.

In latere jaren is het meer in gebruik geweest als opslagruimte en waarschijnlijk is er ook voedsel in bewaard. Er zijn namelijk nog resten van blauwe verf aanwezig: vroeger werd vaak blauwe verf gebruikt ter bestrijding van vliegen. Aan de linkerkant van de boerderij, enigszins naar voren, heeft vroeger een schuur gestaan, waarin de kleermakerij werd uitgeoefend.

Eveneens aan de linkerkant van de boerderij stond in vroeger jaren het ‘huusken’ (plee), mogelijk in gebruik bij het personeel van de kleermakerij.

Voor zover valt na te gaan is er al vóór 1750 bewoning op deze boerderij. Vaak met meerdere gezinnen tegelijk. Rond 1850 moet de boerderij vervangen zijn door de huidige boerderij, ook weer geschikt gemaakt voor dubbele bewoning. Bij deze boerderij is nog veel terug te vinden van hoe het vroeger was, onder andere de mooie oude ouderwetse voordeur, raampartijen, estriekvloeren en de planken zolders met daaronder de balken. In de kamer bevindt zich een prachtige betegelde schouw, met haardplaat en gemarmerde houten schouwlijst. Ook is nog duidelijk te zien waar vroeger de bedsteden zijn geweest. Behalve de voordeur is er aan de rechterkant ook een deur voor toegang tot de tweede woonruimte, met in deze kamer een eenvoudige schouw. Aan deze kant is in vroeger jaren een aanbouw gemaakt om meer woonruimte te krijgen.

In 1815 woont er Gerrit Straalman, geboren op 15 november 1783 in Laren, overleden op 12 februari 1860, van beroep ‘kledermaker’. Hij was gehuwd met Jenneken Boerstool,

geboren in 1781 en overleden op 25 februari 1845. Volgens de kadastrale atlas van 1832 was Gerrit Straalman toen eigenaar van de boerderij met een perceelsgrootte van ongeveer 2000 m². In 1835 bestond het gezin uit vijf personen en was er aanwezig 'één rund boven de twee jaar'.

Op 20 maart 1835 is zijn dochter Frederika Straalman, geboren op 24 december 1816 en overleden op 21 april 1840, gehuwd met Hendrik Brummelman, geboren op 11 januari 1811 in Warnsveld en overleden op 24 november 1888. Hij was zoon van Willem Brummelman en Derkjen Vroetman, eveneens 'kleedermaker' van beroep. Uit dit huwelijk zijn twee kinderen geboren. Na het overlijden van zijn vrouw is hij op 29 november 1845 hertrouwd met Geertrui Ilbrink, geboren op 24 juli 1820 en overleden op 11 februari 1895. Zij was een dochter van Jacob Ilbrink en Janna Bruinink. Dit echtpaar heeft de kleermakerij voortgezet. Uit hun huwelijk werden zeven kinderen geboren, waarvan de oudste zoon, Johan Brummelman, geboren op 22 november 1848 en overleden op 3 mei 1935, van beroep kleermaker, het bedrijf van zijn vader heeft voortgezet.

Hij is op 26 mei 1883 gehuwd met Johanna Ilbrink, geboren op 13 juni 1860 en overleden op 9 februari 1952, dochter van Garrit Jan Ilbrink en Willemina Scholten. Uit dit huwelijk werd een dochter geboren. Zij woonden als hoofdbewoners aan de linkerkant van de boerderij. Rond de jaren 1890 is er een brand geweest in het achterhuis. Na de brand is het huis weer opgebouwd en meteen met één gebint ingekort. Toen is in de achtergevel, boven de achterdeur een sluitsteen aangebracht met de initialen: JBM en JIB. Deze geven de namen weer van Johan Brummelman en Johanna Ilbrink.

Als opvolger van deze familie komt Derk Jan Wunderink, geboren op 5 juni 1877, zoon van Harmen Wunderink en Tonia Leusink. Zijn beroep is eveneens kleermaker. Hij was op 30 april 1904 gehuwd met Cristina Gerdina Hietbrink, geboren op 20 januari 1880 en overleden op 18 april 1926. Zij was een dochter van Mannes Hietbrink en Christina Hermina Jacobs. Zij kwamen aan de rechterkant te wonen. Daar woonde sinds 1900 het echtpaar Arend Jan Johannes Berend Nikkels, geboren op 11 augustus 1865 in Warnsveld en Garritjen Woessink, geboren op 28 augustus 1861 te Vorden, met hun twee kinderen.

Uit hun huwelijk werden geboren:

1. Tonia Wunderink, geboren op 10 januari 1910, overleden op 8 februari 1912.
2. Herman Wunderink, geboren op 19 oktober 1913, overleden op 24 december 1913.
3. Derk Jan Wunderink, geboren op 30 oktober 1916.

Omstreeks 1927 heeft er een deling van het perceel plaats gevonden en heeft de familie Wunderink een nieuwe woning laten bouwen, links van de boerderij (huidig adres Groeneweg 7) en zijn daar gaan wonen. Na het overlijden van zijn vrouw is Derk Jan Wunderink op 12 januari 1927 hertrouwd met Aaltjen Kogel, geboren op 12 december 1877 te Doesburg. In maart 1928 was aan de rechterkant van de boerderij Frederik Jan Eggink komen wonen, geboren op 14 augustus 1890 te Voorst, van beroep tramwegarbeider, met zijn vrouw Gerritjen Mulder, geboren op 6 oktober 1890 te Deventer. In latere jaren was hij broodbezorger bij bakker Stoelhorst en daarnaast had hij ook nog een agentschap voor de verkoop van veevoerders. Uit hun huwelijk werden geboren:

1. Evert Jan Eggink, geboren op 3 augustus 1920 te Voorst.
2. Leentje Eggink, geboren op 1 januari 1922 te Voorst.

In 1979 hebben H.J.O. van de Molen en M.A. Mijnheer de boerderij gekocht van de familie Eggink met ongeveer 1000 m² grond. Zij hebben het achterhuis verbouwd tot woonkamer, een dakkapel laten bouwen op het voorhuis en boven alles gerenoveerd. Ook is de aanbouw aan de rechterkant afgebroken en is de boerderij dus weer in de oorspronkelijke staat terug gebracht, zonder het buitenaanzicht te veranderen. Zo blijft deze mooie, oude, monumentale boerderij in de kom van het mooie dorp Gorssel bewaard als aandenken aan vroeger jaren. In

2004 is de boerderij verkocht aan M. van Dooren en K. Aalders, die er nu met veel plezier wonen.

DE NIEUWE SPOORBRUG IN EEFDE

H.F. Bruil

De ontvangst van een foto van het vervoer over de IJssel bij de Houtwal in Gorssel van de oude spoorbrug uit Eefde, was aanleiding om in dit nummer enige aandacht te schenken aan de vervanging van deze brug.

De nieuwe brug, met de naam 'Black Beauty', is een ontwerp van de architect Paul van der Ree.

Vervanging van de oude brug was noodzakelijk om het spoorwegtracé geschikt te maken voor goederentreinen met een asbelasting van 22,5 ton en een snelheid van 100 km/h.

De oude brug werd in 1931 in gebruik genomen en verleende tevens doorgang aan de tram Deventer-Emmerich; weliswaar was het kanaal toen nog niet gegraven, maar alle bruggen zijn destijds 'op het droge' gebouwd.

Toen in de laatste dagen van de Tweede Wereldoorlog alle vijftien bruggen in het Twentekanaal door de bezetter waren opgeblazen, zijn veertien bruggen, betonbruggen, stuk voor stuk herbouwd en tegelijkertijd werd de doorvaarthoogte vermeerderd van 5,50 naar zeven meter. De vijftiende brug, de spoorbrug en de enige stalen brug, werd wegens materiaalschaarste uit het kanaal opgevist en gerepareerd. Dat moet een heel karwei geweest zijn.

Bij de vervanging nu, is de doorvaarthoogte tevens met één meter verhoogd, waardoor schepen met drie lagen containers het kanaal kunnen bevaren, zij het met enige voorzichtigheid, bijvoorbeeld bij de Ehzerbrug, die de zeven meter net niet haalt. Deze ophoging bracht het nodige extra werk met zich mee, want het spoorwegtracé moest dus ook hierop aangepast worden.

Onderzoek naar de mogelijkheid tot hergebruik van de oude brug liep op niets uit: hij is te smal en vergt veel onderhoud (schilderwerk); de nieuwe brug is met een laag aluminiumoxide beschermd en heeft praktisch geen onderhoud nodig. Bij de tegenwoordige bruggen gaat men uit van een gebruik van honderd jaar, dus men kan even vooruit.

Aanbeveling: lees ook nog eens de artikelen over het Twentekanaal, geschreven door wijlen Wim van de Kamp in Ons Markenboek van oktober 1986 en van juli 2000.

Bronnen:

Kijk op Nederland mei/juni 2005

Internet (Google)

Bijschrift foto's

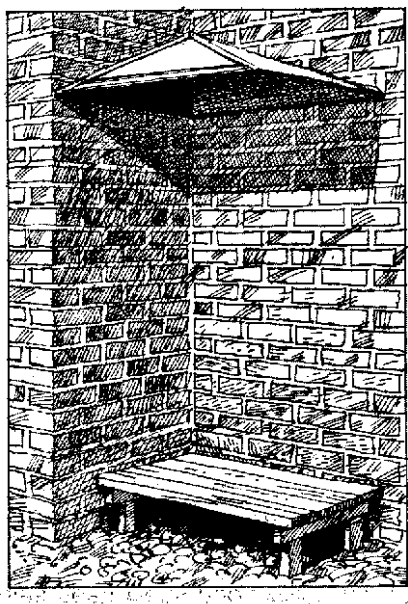
(Foto 1) Transport spoorbrug ter hoogte van de Houtwal in Gorssel (foto M. Bosman)

(Foto 2) Foto: E. Verstege

‘OP ’T MEISTERSBENKSKEN’: HENK JANSEN OP DE HAAR

H.F. Bruil

In ‘Het Meistersbenksken’, het orgaan van de oudheidkundige vereniging ‘De Graafschap’ van augustus 2005, werd een interview met onze erevoorzitter gepubliceerd. Het bestuur van De Elf Marken vond het een goed idee ook onze leden hiervan te laten genieten. We publiceren hierbij het artikel integraal. Met dank aan De Graafschap en de interviewer Hein den Ouden.

‘Op ’t Meistersbenksken’: Henk Jansen op de Haar

Een gesprek met Henk Jansen op de Haar is als het openslaan van een geschiedenisboek. Dat is ook geen wonder, want Henk is negentig (90) jaar. Hoewel het lopen wat minder gaat, heeft hij met boeiend vertellen geen moeite. In alles is duidelijk, dat geschiedenis zijn inspiratiebron is. Zo kan hij genieten van de expositie van oude religieuze beelden in de kerk van Kranenburg. De conservator van het museum, Harry van Rijn uit Vorden, kent hij persoonlijk. Henk maakt er geen geheim van, dat hij Rooms Katholiek is en hij geniet zichtbaar van het Rijke Roomse Leven uit de jaren dertig van de vorige eeuw.

Maar die jaren waren ook vol dramatische gebeurtenissen. De crisistijd diende zich aan en deze ging ook aan Jansen op de Haar niet ongemerkt voorbij. Na de lagere school wilde hij graag naar de ambachtsschool, maar zijn vader verzette zich daartegen. Deze zag meer in de witte-boordensector. En zo bezocht Henk eerst de ULO en vervolgens de Handelsschool om zich voor te bereiden op een bureaufunctie. Die kwam er als jongste bediende bij een bankbedrijf. Maar dat duurde niet lang, want ook het bankbedrijf werd getroffen door de crisis en zo volgde in 1935 zijn ontslag. Op twintigjarige leeftijd zonder werk met toen weinig vooruitzichten.

Hij haalde in die tijd alle politiediploma's, maar agent is hij nooit geworden. Door bemiddeling van de Bond Sint Franciscus van Assisi mocht hij bij de gemeente Gorssel zich gaan bezighouden met de administratie van de steun aan werklozen en de werkverschaffing, maar wel tegen een symbolisch ‘schrijffloon’. In 1937 werd hij belast met arbeidsbemiddeling met een wedde van 240 gulden per jaar. Maar dat werd in 1938 een stuk beter; een stuk

gemeenteadministratie werd aan zijn taken toegevoegd en dat bracht een beloning van 900 gulden per jaar.

Na de mobilisatie van 1939 werd Jansen op de Haar hoofd van de afdeling distributie en vervulde hij tevens de kassiersfunctie, maar dat alles wel tegen hetzelfde salaris. In 1943 gaat hij terug naar sociale zaken. De distributie kwam in andere handen.

In 1945 komt hij vast in gemeentedienst, maar eerst nog doet het Ministerie van Justitie een beroep op hem deel te nemen aan de tweede zuiveringsprocedure ten aanzien van burgemeesters in de Achterhoek.

We zeiden het reeds: spreken met Jansen op de Haar is tevens geschiedenisstudie. Met formele geschiedenis gaat hij zich echt bezighouden na zijn pensionering in 1980 als Hoofd Sociale Zaken van de gemeente Gorssel. In september 1983 komt het tot de oprichting van de historische vereniging 'De Elf Marken' met Jansen op de Haar als een van de initiatiefnemers. Daar is echter wel het een en ander aan voorafgegaan. In feite heeft de carnavalsvereniging de stoot gegeven tot de oprichting. Deze narren plaatsten een bord met de vermelding 'Historisch Museum' op een leegstaand pand in het centrum van Gorssel. Het was duidelijk dat daarvoor de middelen ontbraken. Bovendien waren er prachtige musea in Zutphen en Deventer, dus wat kon Gorssel daaraan toevoegen? Burgemeester Van Notten was het met Jansen op de Haar eens, dat een museum te hoog gegrepen was. Maar wel gaf hij in overweging een historische vereniging op te richten. Dat geschiedde zoals gezegd in september 1983.

B en W en de raadsleden werden onmiddellijk lid. Ook de latere burgemeester Meerburg, de laatste burgemeester van een zelfstandig Gorssel was altijd een steunpilaar van de vereniging. Voor de oprichtingsvergadering meldden zich zeventig personen. Jansen op de Haar begaf zich naar de Roskam om nederig te vragen, of hij voor deze vergadering de beschikking zou kunnen krijgen over de grote zaal en een kopje koffie zou ook prettig zijn. Maar voor alles: er was geen geld. De eigenaar van de Roskam zegde zijn medewerking toe, maar wel was er in de grote zaal tot 7 uur 's avonds een receptie ter gelegenheid van de komst van een nieuwe directeur van de Rabobank. Geen probleem, want de vergadering zou toch pas om 8 uur beginnen en dan was de zaal al lang schoongemaakt.

Toen echter de eerste personen voor de vergadering de grote zaal betraden, was de receptie nog in volle gang. Zij werden als belangstellenden voor de Rabobank beschouwd en werden door de bank op koffie met gebak onthaald. Voor Henk Jansen op de Haar was dat een zorg minder koffie gratis en gebak toe! Vanaf deze vergadering (dus iets te laat begonnen!) tot op heden is er veel gebeurd. Regelmatig verschijnt het tijdschrift 'Ons Markenboek', waarin de geschiedenis van Gorssel en omgeving wordt belicht. Binnen de vereniging bestaan een aantal werkgroepen, die zich bezighouden met bestuderen van bijzondere onderwerpen. En natuurlijk is er een redactiecommissie voor het tijdschrift. Met grote waardering noemt Jansen op de Haar de steun van Jan Eefting, de archivaris in dienst van het gemeentearchief te Zutphen. 'De Elf Marken' is een bloeiende vereniging met 700 leden, die zorgen dat er nu wel geld in kas is voor bepaalde projecten. Van subsidies heeft Henk nooit willen weten. Want dan komt men min of meer onder curatele te staan en dat hindert de dagelijkse gang van zaken. Zijn er dan nu geen problemen? Ach, zegt Henk, er klinkt wel eens het verwijt, dat de vereniging elitair zou zijn. Maar dat hangt samen met de veroudering van het ledenbestand. Overall een bekend verschijnsel! Henk Jansen op de Haar is nog lang niet uitgepraat. Nog steeds geeft hij zijn medewerking aan het WALD-project van het Staring Instituut. En zo levert hij zijn bijdrage aan de instandhouding van onze streektaal. Bij Henk Jansen op de Haar is van veroudering geen sprake! (Hein den Ouden)

Noot:

Een 'meestersbenksken' oftewel 'meestersbankje' (zie afbeelding) is een bankje met een afdakje en is aan de buitenkant van een kerkgebouw geplaatst. Hier deed het schoolhoofd, de

bovenmeester, zondags na de kerkdienst mededelingen die voor alle burgers van belang waren. Dit gebruik heeft plaatsgevonden tot circa 1900. Zo'n bankje (gerestaureerd) is nu nog onder andere te zien aan de kerk in Hengelo Gld. (H.F. Bruil)

NOG MEER BIJEN VOOR OPA ONSTENK

Johan Boschloo

In Ons Markenboek van oktober 2005 (23^e jaargang, nummer 4) vertelt mevrouw Jimmink-Onstenk iets over haar opa, die geboren werd op 't Zand te Gorssel, nu Eefdense Enkweg 5. Zelf woon ik op 't Dijker, nu Eefdense Enkweg 2. De ooievaars van het 'dorp' zijn dus onze overburen.

Mijn eigen opa, Antoni Boschloo, heb ik niet gekend (hij overleed op 9 augustus 1916). Hij hield net als 'opa Onstenk' ook erg van bijen. De laatste vijf jaar van zijn leven was hij blind, door een nierziekte. Mijn vader hielp hem zo goed mogelijk met de bijen, omdat het zijn enige hobby was. Grootvader gaf hem, door zijn gehoor geleid, aanwijzingen. Nog erger werd het, toen mijn vader in de mobilisatie van 1914-1918 naar de grens bij Dinxperlo moest (tot in 1916). Als vader dan, gehaast door het vele werk dat was blijven liggen (bezweet en wel) met de bijen bezig was, staken ze hem vaak.

Na grootvaders dood zocht mijn vader direct een goed onderkomen voor de bijen en vond dat bij Jan Willem Onstenk, op de Gorsselse Hei. Hij kende Jan Willem nog als buurman en oud-medewerker op de boerderij. Nog jarenlang stond voor ons huis de lege bijenstal, 't 'iemenschoer'. Later is deze verplaatst en tot bergplaats voor kolen en brandhout gedegradeerd.

Aan de schenking van de bijen was nog wél een voorwaarde verbonden: ieder jaar bracht Jan Willem Onstenk (omstreeks 20 september) heerlijke honing op een schaal, in een grote blauwe zakdoek geknoopt. Vader was namelijk op 22 september jarig en omstreeks die tijd vierden we ook onze 'stoppelhane', als de graanoogst binnen was en de aardappelen uit de grond waren. Omdat ik zelf op 21 september geboren ben, leverde dat altijd wat extra's op van dat kostelijke 'bij-product'!

Hij bracht de honing altijd lopend. Voor iemand die ambtshalve toch al hele dagen over de Gorsselse wegen liep, was dat heel gewoon. Zijn geboortehuis stond immers vlak bij het onze. Ik weet nog dat één keer zijn schoondochter deze lekkernij bracht.

Wanneer de honing voor de laatste keer gebracht is, weet ik niet meer, maar de heerlijke smaak ben ik nog niet vergeten. In mijn omgeving is dit een publiek geheim en vaak krijg ik honing voor mijn verjaardag. Soms brengen onze kinderen heel bijzondere honing mee uit een ver vakantieland: heerlijk! Maar toch – voor mijn gevoel – kan het niet tippen aan de kostelijke raathoning van Jan Willem Onstenk op de Gorsselse Hei!

Ik heb de imker vaak gezien wanneer hij met kokend asfalt het wegdek repareerde – niet zo'n gezonde bezigheid, denken we tegenwoordig (zie foto op bladzijde 19 van Ons Markenboek, 23^e jaargang nummer 4, oktober 2005).

Toch blijkt hij de hoge leeftijd van 92 jaar bereikt te hebben. Zou die goede honing van de Gorsselse Hei daartoe hebben bijgedragen?...